

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 2/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotsystem för mjölk och mjölkprodukter

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 februari 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotsystem för mjölk och mjölkprodukter (RP 12/2008 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Heikki Koponen, jord- och skogsbruksministeriet

- lantbruksöverinspektör Pekka Sandholm, jord- och skogsbruksministeriet, även som representant för mjölkkvotsdelegationen
- mjölkombudsman Sami Kilpeläinen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- Livsmedelsindustrieförbundet rf
- Valio Oy.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att giltighetstiden för lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotsystem för mjölk och mjölkprodukter ska förlängas med sju tolv månaders perioder från den 1 april 2008 till den 31 mars 2015. Samtidigt föreslås vissa ändringar i 1 § om tillämp-

ningsområdet och i övergångsbestämmelsen i 15 § till följd av ändringar i gemenskapslagstiftningen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet redogjorde i sitt utlåtande om statsrådets utredning med anledning av kommissio-

nens meddelande till Europaparlamentet och rådet — Förberedelser inför "hälsokontrollen" av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken (JsUU 1/2008 rd — E 120/2007 rd) för

mjölkproduktionen i Finland i dag och bedömer vilka effekter de tilltänkta ändringarna i gemenskapens kvotssystem kommer att få för den. Det påpekade att produktionen enligt finländska undersökningar minskar om kvotsystemet avskaffas och mjölkpriset sjunker. Om det redovisade priset på mjölk sjunker med så lite som 10 procent, minskar den kalkylerade företagarkinkomsten för en genomsnittlig mjölkgård enligt jordbrukets lönsamhetsbokföring med 20 procent eller inemot 6 000 euro. Om priserna på mjölkprodukter sjunker med 15 procent, minskar produktionen mest i norra och södra Finland (stödområden AB). Utskottet underströk att den enda klimatmässigt lämpliga formen av jordbruksproduktion i norra Finland är mjölkproduktion som baserar sig på odling av ströfoder. Mjölkproduktionen i Finland har redan nu minskat med mer än sex procent sedan 2001, dvs. med omkring 150 miljoner liter. Referenskvoterna kommer att underskridas med ungefär lika mycket under innevarande kvotperiod.

Utskottet noterade i sitt utlåtande att mjölkkvotssystemet har tjänat som ett nödvändigt skyddsnät för mjölkproduktionen hos oss. Systemet har varit en garanti för fortsatt produktion också i ett högkostnadsland, skapat balans på marknaden och hjälpt till att bevara producentprisnivån. Finländska mjölkgårdars produktionskostnader också på gårdar som gjort investeringar är högre än på gårdar av motsvarande storlek i Centraleuropa. Därför ansågs det nödvändigt att Finland med alla till buds stående medel arbetar för att bevara kvotsystemet.

Utskottet framhöll dessutom att om det inte är möjligt att hindra ett beslut om att slopa kvotssystemet i gemenskapen, ska det vid förhandlingar kring frågan läggas särskild vikt vid hur de negativa konsekvenserna kan förebyggas. Åtgärderna ska i första hand finansieras med gemenskapsmedel. Producenterna ska kompenseras för de negativa konsekvenserna på ett sätt som är kopplat till produktionen. Här kan man tänka sig bidrag antingen enligt liter eller djur. Bidraget ska primärt kompensera kostnadsnackdelar i ogynnsamma områden och minskade kalkylerade priser, men situationen på de gårdar som sat-

sat på kvoter ska också beaktas. För att kunna trygga mjölkproduktionens fortbestånd i Finland ska gemenskapens bidrag till särskilda områden vara bundet vid produktionen, ordentligt tilltaget och långvarigt.

Det är angeläget att nationellt stöd ska få betalas för mjölkproduktion upp till vår referenskvot. I beslutet om nordligt stöd läggs maxivolymer för mjölkproduktion vid 1 776 765 ton, vilket redan nu har begränsat möjligheten att utnyttja den nuvarande mjölkkvoten, eftersom den minskade produktionen i stödområde AB inte har gått att kompensera med lönsam produktion i stödområde C (det har inte varit tillåtet att betala ut nationellt stöd).

I den aktuella utredningen till utskottet konstateras det de kompletterande kvoter som EU redan beviljat inte har delats ut till producenter i Finland på grund av att de nationella stöden begränsar produktionen, utan de har fogats till den nationella reserven. Jord- och skogsbruksministeriet har nu för avsikt att frikoppla kvothandeln i stödområdena A och B så endast producenter får vara med om den och så att Åland bevaras som ett handelsområde för sig. Det betyder att administrativa kvotköp inte längre får göras i södra Finland efter den 1 april 2008. Argumentet för att frikoppla handeln är att det finns ett överutbud av kvoter i södra Finland. Alla administrativa kvoter har inte blivit sålda och de har blivit överförda till stödområde C för att de producenter som avstått från kvoter skulle få betalt för sina. Detta är skälet till att osålda kvoter motsvarande knappa 10 miljoner liter mjölk fördes över till stödområde C i södra Finland hösten 2007. Därmed fick man också tillgång till delvis EU-finansierade strukturutvecklingspengar som annars hotade att bli outnyttjade. I utredningen påpekas det vidare att de kvoter som eventuellt inte blir sålda i område AB våren 2008 kanske måste föras över till stödområde C för att finansiera kvotaffärer. Samtidigt bör man kunna avsätta ett adekvat antal kvoter för ansökningar om investeringsstöd som lämnats in till arbeidskrafts- och näringscentralerna i stödområde C.

Utskottet poängterar att det måste gå att anvisa tillräckligt många kvoter för ansökningar om

investeringsstöd. Fristen för bidragsbeslut kan leda till att investeringsbidrag i stödområde C kapitaliseras i kvoter. Vad gäller ansökningar om investeringsstöd måste kapitaliseringen gå att hindra speciellt för att man kanske måste avstå från kvotsystemet. Utskottet ser det som högst angeläget att den nuvarande mängdbegränsningen i det nordliga stödområdet får överkridas. Nationellt stöd måste kunna betalas upp till vår referenskvot.

Med hänvisning till propositionens motivering och annan utredning i saken anser utskottet att propositionen är nödvändig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 6 mars 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Hannu Hoskonen /cent
Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /sv

Petri Pihlajaniemi /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.

RESERVATION

Socialdemokraternas uppfattning är att utskottet i detta sammanhang borde ha krävat att den fria handeln med mjölkkvoter som möjliggjordes 1993 slopas för att säkra mjölkproduktionen. Kvothandeln har betytt att unga producenter som tagit över gårdar har fått det sämre ställt ekonomiskt medan avträdarna har fått en extra pen-

sionsbonus. Om vi vill värna mjölkhushållningens villkor och det arbetsintensiva jordbrukets framtid måste vi klart och tydligt invända mot ambitionen i EU att avveckla de nationella kvoterna och genom vår egen lagstiftning möjliggöra för unga producenter att investera.

Helsingfors den 6 mars 2008

Kari Rajamäki /sd
Lauri Kähkönen /sd
Katja Taimela /sd